

108561 - Klacht over onheuse bejegening. Een docent moet kunnen ingrijpen als sprake is van een chaotische situatie in de klas. Als een leerling een andere leerling met de dood bedreigt, kan het noodzakelijk zijn om fysiek in te grijpen.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klager] wonende te [woonplaats], vader van [leerling], klager

tegen

[directeur]

[afdelingsleider]

[docent en vervangend afdelingsleider]

[docent]

allen van [school], verweerders

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 18 december 2018 heeft klager op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerders ingediend met de volgende inhoud:

Klager klaagt erover dat de school geen veilige schoolomgeving biedt aan zijn dochter door onvoldoende op te treden tegen pesten.

Voorts klaagt klager over de onheuse wijze waarop [docent] en [docent en vervangend afdelingsleider] klagers dochter bejegenen. Tot slot klaagt klager over de wijze waarop de directie van de school de klachten van klager heeft behandeld.

Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met partijen overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: mediation of formele klachtbehandeling. Naar aanleiding van de uitkomst van deze gesprekken is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

De Commissie heeft verweerders bij brief van 14 januari 2019 verzocht om uiterlijk 15 februari 2019 een verweerschrift in te dienen. Verweerders hebben op 12 februari 2019 een verweerschrift ingediend.

Op 5 maart 2019 heeft klager bericht dat hij wegens ziekte verhinderd was de zitting op 6 maart 2019 bij te wonen. De voorzitter heeft klager de mogelijkheid geboden om een schriftelijke reactie op het verweerschrift in te dienen. Klager heeft per e-mail van 6 maart 2019 09:08 uur een reactie ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 6 maart 2019 te Utrecht.

Klager is niet ter zitting verschenen.

Verweerders zijn allen ter zitting verschenen.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven. Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

In schooljaar 2018-2019 zat [leerling] in de 4^e klas van de mavo van [school] te [vestigingsplaats] (hierna: de school).

Op 30 oktober 2018 heeft een voorval plaatsgevonden tijdens de les Duits. De situatie was chaotisch en [de docent](hierna: de docent) waarschuwde leerlingen en stuurde leerlingen de klas uit. Toen de docent [leerling] verzocht om het lokaal te verlaten, deed zij dat niet meteen. Er ontstond een woordenwisseling tussen de docent en [leerling]. Tijdens de leswisseling na de les Duits is [mentor] (hierna: de mentor) tussenbeide gekomen in een twistgesprek tussen [leerling] en een medeleerling. Vervolgens heeft de mentor [leerling] met de hand naar een lokaal geleid. De mentor wilde met [leerling] spreken, maar dat kon niet meteen. [leerling] moest wachten en heeft klager gebeld omdat ze naar huis wilde. De tante van [leerling] heeft gebeld met de administratie. [leerling] is naar huis gegaan zonder zich af te melden op school. Omdat de mentor nog niet met [leerling] gesproken had, heeft de zorgcoördinator op 30 oktober 2018 een e-mail gestuurd aan klager met een uitnodiging aan [leerling] voor een gesprek op 31 oktober 2018 om 8.30 uur op school met de docent en de mentor. In dezelfde e-mail heeft de zorgcoördinator klager uitgenodigd voor een gesprek op 1 november 2018 met [directeur] (hierna: de directeur). Op 1 november 2018 was de locatieleider niet aanwezig op school.

Klager heeft per e-mail aangegeven dat hij het gesprek op 31 oktober 2018 wilde bijwonen en is meegekomen met [leerling]. Omdat meteen onenigheid ontstond tussen partijen is het gesprek niet afgerond. Het gesprek op 1 november 2018 heeft niet plaatsgevonden omdat klager niet met de directeur wilde spreken.

De advocaat van klager heeft op 5 november 2018 een brief gestuurd aan verweerders. Daarop heeft de directeur besloten dat gesprekken met klager in het vervolg gevoerd gaan worden met de externe vertrouwenspersoon. Klager en [leerling] hebben eerst samen gesproken met de externe vertrouwenspersoon. Daarna heeft op 21 november 2018 een gesprek plaatsgevonden waarbij ook [de afdelingsleider] (hierna: de afdelingsleider), aanwezig was. In dit gesprek heeft klager aan de afdelingsleider een afschrift gegeven van zijn e-mail aan de externe vertrouwenspersoon. De afdelingsleider heeft die e-mail gegeven aan de directeur. De directeur heeft daarop de gesprekken met de externe vertrouwenspersoon gestopt. De afspraken die gepland waren op 28 november en 3 december 2018 waarbij de mentor en de docent uitgenodigd waren, zijn niet doorgegaan. De directeur heeft verwezen naar de klachtenprocedure bij de LKC en klager heeft hierop zijn klacht voorgelegd aan de Commissie.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klager

Klager stelt dat sprake is van voortdurende pesterijen door leerlingen. De school draagt onvoldoende zorg voor een veilige omgeving.

In het schooljaar 2017-2018 was ook sprake van pesteringen. Klager heeft daarover op 20 maart 2018 een e-mail gestuurd naar school. In dat jaar was ook [leerling]'s fiets in elkaar getrapt als onderdeel van pesteringen. De school heeft de schade daarvoor zelfs vergoed.

Tijdens de Duitse les op 30 oktober 2018 heeft de docent [leerling] uit de klas verwijderd terwijl ze gewoon aan het werk was. De docent was geïrriteerd en heeft tegen [leerling] geschreeuwd. Toen [leerling] zei dat hij normaal moest praten en dat zij zijn hondje niet was, heeft de docent gezegd "mijn hond is beter dan jou, die luistert". De docent had deze vernederende opmerking niet mogen maken. Ook heeft hij [leerling]'s spullen gepakt en pas na herhaald verzoek weer neergelegd.

Nadat het 5^e uur Duits was afgelopen was er leswisseling. Op de gang werd [leerling] getreiterd en geprovoceerd door een klasgenoot. [leerling] reageerde op dit gedrag omdat zij het zat was. De mentor heeft [leerling] toen naar een lokaal geduwd door haar hard in de nek te grijpen en haar pijn te doen. De mentor heeft [leerling] toen alleen gelaten omdat ze bezig was met twee andere leerlingen. Toen de mentor na 40 minuten terugkwam, wilde ze niet luisteren naar [leerling] en liep ze weg. [leerling] heeft gezegd dat ze zich ziek voelde en naar huis wilde. [leerling] is pas naar huis gegaan nadat haar tante had gebeld met school. Het verzuim van [leerling] was dus geoorloofd.

Klager wilde het gesprek op 31 oktober 2018 bijwonen omdat [leerling] zich niet veilig voelde en omdat zij minderjarig is. Hij mocht echter niet bij het gesprek aanwezig zijn, omdat dit in strijd zou zijn met de schoolregels. De mentor liet klager niet uitspreken en herhaalde dat zij [leerling] alleen wilde spreken. Het gesprek heeft vervolgens niet plaatsgevonden. De docent en de mentor hebben klager niet normaal begroet en zowel hem als [leerling] respectloos behandeld.

Klager is het er niet mee eens dat hij met de directeur een gesprek zou voeren. De directeur is immers niet goed op de hoogte omdat hij op drie locaties werkt. Klager wilde spreken met de afdelingsleider. De afdelingsleider was niet aanwezig, maar haar plaatsvervanger, de docent, weigerde het gesprek te voeren met klager. Klager heeft daarom zijn advocaat een brief laten sturen aan de afdelingsleider met het verzoek om het gesprek aan te gaan. De directeur heeft vervolgens verhinderd dat gesprekken plaatsvonden met de afdelingsleider. De gesprekken die hierna zijn gepland met de externe vertrouwenspersoon zijn ook tussentijds stopgezet door de directeur. Klager had de e-mail aan de externe vertrouwenspersoon in vertrouwen gegeven aan de locatieleider. Zij heeft van dit vertrouwen misbruik gemaakt door de e-mail door te geven aan de directeur. Als verweerders de brief aan de externe vertrouwenspersoon goed hadden gelezen, hadden ze begrepen dat klager zocht naar een oplossing.

Klager heeft geprobeerd de gesprekken toch door te laten gaan door rechtstreeks contact op te nemen met de externe vertrouwenspersoon, maar die liet niets van zich horen.

Klager wil heel graag in gesprek, maar krijgt daartoe bij herhaling de mogelijkheid niet.

Visie verweerders

Verweerders stellen dat niet is gepest. Wel zijn er incidenten geweest toen [leerling] in de derde klas zat. Die voorvallen zijn naar tevredenheid afgehandeld met betrokkenen. In datzelfde schooljaar was ook de fiets van [leerling] beschadigd bij de gymzaal. De directeur

heeft ervoor gekozen die schade aan klager te vergoeden. In klas 4 van de mavo hebben klager en zijn dochter geen melding gedaan bij verweerders over pesterijen. De klas waarin [leerling] zit is wel een onrustige klas. Daar is dan ook extra aandacht voor. Zo is de zorgcoördinator nauw betrokken en vinden regelmatig observaties in de klas plaats. Ook is er een groepsplan en zijn er individuele gesprekken geweest met leerlingen en afspraken gemaakt.

Op 30 oktober 2018 was het onrustig tijdens de les Duits. De docent heeft aangekondigd dat de volgende die zou praten de les uit zou worden gestuurd met een blauwe kaart. Dat was [leerling]. Zij vertrok niet meteen, maar ging in discussie. Toen [leerling] zei dat zij zijn hondje niet was, is hem een uitspraak ontschoten die hij betreurt. Hij heeft gezegd “mijn hond luistert beter dan jij”. Hij heeft de spullen van [leerling] opgepakt zodat zij uit het lokaal zou gaan. De docent heeft in het gesprek dat gepland stond met [leerling] en de mentor zijn excuses voor zijn uitspraak willen aanbieden. Omdat dit gesprek niet meer heeft plaats gevonden, heeft hij daartoe geen gelegenheid gehad.

De mentor heeft tijdens de leswisseling ingegrepen, omdat een boze [leerling] een medeleerling bedreigde en zei dat ze hem aan de hoogste boom zou hangen, dat hij klappen zou krijgen en dat haar vader hem wel aan zou pakken. Toen [leerling] naar de medeleerling toeliep is de mentor tussen hen in gaan staan en heeft zij [leerling] met een hand op haar schouder naar een kamer geleid. Toen [leerling] riep dat ze niet aangeraakt wilde worden, heeft de mentor haar hand weggehaald. Er was geen sprake van een harde hand waarvan pijn is ondervonden.

De mentor wilde [leerling] spreken samen met de zorgcoördinator. Omdat de zorgcoördinator nog niet op school was, heeft de mentor [leerling] laten wachten en haar van werk voorzien. Toen de mentor met [leerling] in gesprek wilde gaan, was ze weg. [leerling] heeft zich niet afgemeld volgens de regels van school.

De zorgcoördinator heeft bewust gekozen voor het maken van een afspraak voor twee gesprekken: een gesprek over de blauwe kaart met [leerling] en een gesprek met klager over het gedrag van [leerling]. Als de afdelingsleider aanwezig was geweest, had zij het gesprek gevoerd met klager. Nu de afdelingsleider afwezig was en de docent de vervangend afdelingsleider was, heeft de school ervoor gekozen om het gesprek met klager te laten voeren door de directeur. De docent was immers onderdeel van het conflict.

De mentor heeft klager geen hand gegeven, omdat ze wist dat klager dat niet wilde. In plaats daarvan heeft ze met haar hoofd geknikt. De mentor heeft geprobeerd om uit te leggen aan klager dat het gebruikelijk is dat de school eerst het gesprek voert met de leerling als een blauwe kaart is gegeven. De mentor heeft benadrukt dat ze graag wilde vasthouden aan de gebruikelijke gang van zaken, maar ze heeft niet gezegd dat klager het gesprek niet mocht bijwonen. De mentor heeft ook niet gezegd dat het in strijd zou zijn met de schoolregels als klager het gesprek zou bijwonen.

De school heeft steeds geprobeerd in gesprek te komen met klager. Toen de school een brief ontving van de advocaat van klager zijn die pogingen gestaakt en heeft de directeur na overleg met de vertrouwensinspecteur contact opgenomen met de externe vertrouwenspersoon van de school. Vanaf dat moment is ingezet op gesprekken met de externe vertrouwenspersoon. De brief waarvan de afdelingsleider een kopie aan de directeur heeft gegeven, was een

klachtbrief met een lijst van 22 punten. Klager heeft haar niet gezegd dat hij de brief in vertrouwen heeft gegeven. De klachten en punten waren zo eenzijdig beschuldigend, eisend en oordelend verwoord dat de directeur heeft besloten om de gesprekken die gepland stonden tussen de externe vertrouwenspersoon en de mentor en de docent niet door te laten gaan. De directeur en de afdelingsleider hebben klager nog wel uitgenodigd om samen met hen en de vertrouwenspersoon te spreken. Klager is tot tweemaal toe niet op dit verzoek in gegaan.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Geen veilige schoolomgeving en onvoldoende optreden tegen pesten

De Commissie overweegt dat in het onderwijs als uitgangspunt geldt, dat een school een veilige en geborgen omgeving is voor de leerlingen. Van een school mag daarom verwacht worden dat er voldoende aandacht wordt besteed aan het bieden van veiligheid. Indien zich voorvallen voordoen waarbij de veiligheid in het geding is en waarbij een leerling, zoals in dit geval [leerling], zich niet veilig voelt op school, wil dat op zichzelf nog niet zeggen dat de school tekortgeschoten is in het bieden van veiligheid. Een klacht over het onvoldoende bieden van een veilige schoolomgeving dan wel het onvoldoende optreden tegen pestgedrag zal daarom pas gegrond kunnen worden verklaard als er sprake is van verwijtbaar handelen of nalaten van de school.

Ter beoordeling aan de Commissie ligt de vraag voor of sprake is van pesterijen gericht tegen [leerling] waartegen verweerders onvoldoende zijn opgetreden. In eerdere adviezen van de Commissie is bepaald dat, om te kunnen spreken van pesten, sprake moet zijn van structureel, moedwillig pestgedrag, gericht tegen de leerling. Klager meent dat sprake is van voortdurende pesterijen, terwijl verweerder aangeeft dat in klas 4 geen meldingen zijn gedaan van pesterijen en dat de meldingen in klas 3 naar tevredenheid zijn afgehandeld. Gelet op de beschikbare informatie en de tegengestelde visies van partijen, heeft de Commissie niet kunnen vaststellen dat er inderdaad sprake was van structureel pestgedrag gericht tegen [leerling] waartegen school niet is opgetreden. Eerder ontstaat het beeld dat sprake was van een onrustige klas waarvoor de school extra aandacht heeft gehad. De klacht dat de school geen veilige schoolomgeving biedt en onvoldoende optreedt tegen pesten, is dan ook ongegrond.

Onheuse bejegening door de docent en de mentor

Een docent dient zorg te dragen voor orde in de klas. Daarbij hoort dat een docent moet kunnen ingrijpen als sprake is van een chaotische situatie in de klas. Een docent kan bijvoorbeeld aankondigen dat een leerling een blauwe kaart krijgt als een leerling, tegen de instructies in, spreekt. De Commissie kan niet vaststellen hoe het wegsturen van [leerling] uit de klas is verlopen omdat de visies van partijen verschillen. De klacht dat de docent [leerling] onheus heeft bejegend is daarom ongegrond. Dat neemt niet weg dat de uitspraak van de docent over het luisteren van zijn hond niet professioneel is. Vastgesteld kan wel worden dat de docent de intentie had om direct na dit voorval het gesprek te voeren met [leerling] samen met de mentor en dat de docent zijn excuses wilde aanbieden. Het valt de docent niet aan te rekenen dat dit niet gebeurd is. Ook de school betreurt dat dit gesprek niet heeft plaatsgevonden.

Met betrekking tot de klacht over het fysiek ingrijpen door de mentor overweegt de Commissie dat in zijn algemeenheid als uitgangspunt geldt dat fysiek contact tussen leerling en leerkracht onwenselijk is. In beginsel is fysiek ingrijpen alleen toegestaan als er direct gevaar is voor de leerling of zijn omgeving. Klager stelt dat [leerling] met harde hand is aangepakt en dat de mentor haar pijn gedaan heeft, maar de mentor ontkent dit. Zowel klager als verweerders hebben hun visie op het voorval gegeven. Die visies spreken elkaar tegen. De Commissie kan daarom niet vaststellen dat de mentor [leerling] onheus heeft bejegend. Overigens kan een situatie waarbij een leerling een andere leerling met de dood bedreigt naar het oordeel van de Commissie een omstandigheid zijn die fysiek ingrijpen rechtvaardigt om te de-escaleren.

Klager vraagt de Commissie ook om zich uit te spreken over de begroeting bij het gesprek op 31 oktober 2018. Partijen spreken elkaar ten aanzien van de wijze waarop de begroeting plaatsvond tegen. De Commissie kan daarom ook wat dit klachtonderdeel betreft niet vaststellen hoe de begroeting is verlopen en kan op basis van de beschikbare informatie niet vaststellen dat verweerders klager bij de begroeting onheus hebben bejegend. De klachten over de onheuse bejegening door de docent en de mentor zijn ongegrond.

Wijze van klachtbehandeling door de directie

De school kent een eigen klachtenregeling, waarbij het uitgangspunt is dat een klacht wordt weggenomen door overleg met de direct betrokkenen. Verweerders hebben overeenkomstig deze regeling een afspraak ingepland met [leerling] op 31 oktober 2018 en met klager op 1 november 2018. Het valt te betreuren dat de gesprekken niet hebben plaatsgevonden, omdat de standpunten zijn verhard. Die verharding is kennelijk te wijten aan de verwarring die bij klager is ontstaan over zijn aanwezigheid bij de gesprekken. De afdelingsleider heeft aangevoerd dat zij niet heeft gezegd dat klager er niet bij mocht zijn. Dat de gesprekken niet hebben plaatsgevonden, lijkt niet alleen aan verweerders te verwijten te zijn. Nadat de gesprekken op 31 oktober en 1 november 2018 niet hebben plaatsgevonden, hebben verweerders gezocht naar andere mogelijkheden om in gesprek te komen met klager. Omdat klager niet in gesprek wilde met de directeur, heeft ook die insteek niet tot een vervolg geleid. Daarmee heeft klager, hoewel hij zelf aangeeft graag in gesprek te hebben willen gaan, dit feitelijk onmogelijk gemaakt. De Commissie deelt de mening van verweerders dat een gesprek met de vervangende afdelingsleider niet voor de hand lag, omdat deze docent onderdeel van het conflict was.

De Commissie begrijpt dat de brief van de advocaat voor de directeur aanleiding was om te de-escaleren. Daartoe heeft hij een externe vertrouwenspersoon ingeschakeld vanwege haar positie en onafhankelijke taak van school. Verweerders hebben daarmee gekozen voor een aanpak die in beginsel adequaat te noemen is en in lijn met de eigen klachtenregeling. De directeur heeft de gesprekken met de externe vertrouwenspersoon vervolgens gestopt, vanwege de inhoud van de e-mail van klager aan de vertrouwenspersoon. Zowel over de inhoud van de e-mail als over de vraag of de afdelingsleider de e-mail in vertrouwen heeft gekregen verschillen partijen van mening. Klager stelt dat hij de e-mail heeft opgesteld als een leidraad om het gesprek aan te gaan en verweerders hebben de e-mail gelezen als eenzijdig beschuldigende klachten die eisend en oordelend zijn opgesteld. Om die reden heeft de directeur de gesprekken stopgezet. De Commissie overweegt dat de directeur eindverantwoordelijkheid draagt en daarom kan overwegen dat gesprekken niet meer met

werknemers maar met de schoolleiding plaatsvinden. Daarbij past een terughoudende toets door de Commissie. Dat betekent dat de Commissie kijkt of de procedure correct is gevolgd en of de school de beslissing in redelijkheid heeft kunnen nemen. In dit geval heeft de directeur volgens de eigen klachtenregeling aan klager de mogelijkheid geboden om samen met hem en de externe vertrouwenspersoon in gesprek te gaan, maar klager is op die uitnodiging niet ingegaan.

Samenvattend hebben verweerders steeds gezocht naar mogelijkheden om in gesprek te komen en naar nieuwe wegen gezocht om over hun onvrede te praten. De Commissie kan dan ook niet vaststellen dat verweerders verwijtbaar hebben gehandeld jegens [leerling] of klager. De klacht daarover is daarom ongegrond.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht ongegrond is

6. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie heeft geen reden om aanbevelingen aan het bevoegd gezag te richten die niet reeds uit de overwegingen voortvloeien.

Aldus gedaan te Utrecht op 22 maart 2019 door mr. A.A.A.M. Schreuder, voorzitter, F.M. Beers en drs. C.T.M. Jaartsveld, leden, in aanwezigheid van mr. H.J. van der Ende, secretaris.

mr. A.A.A.M. Schreuder
voorzitter

mr. H.J. van der Ende
secretaris